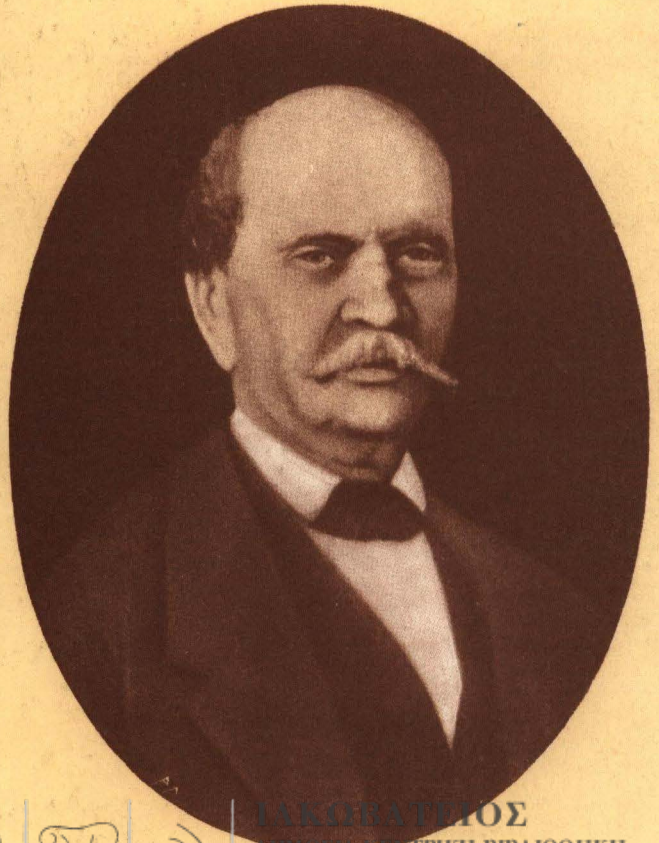

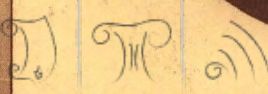
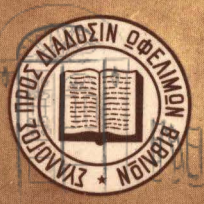
ΝΤΙΝΟΥ ΚΟΝΟΜΟΥ

Ο ΗΛΙΑΣ ΖΕΡΒΟΣ ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΙΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

ΞΥΛ
ΛΟΓΟΣ
ΠΡΟΣΔΙ
ΑΔΟΣΙΝ
ΩΦΕΛΙ
ΜΩΜΒΙ
ΒΛΙΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΙΕΘ. 15
ΔΕΥΤΕΡΑ

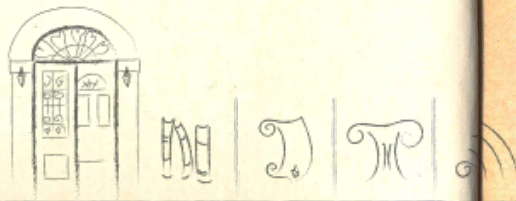
ΑΘΗΝΑΙ 1964

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α1.Σ1.0096

Ο ΗΛΙΑΣ ΖΕΡΒΟΣ ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΚΑΙ Η ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

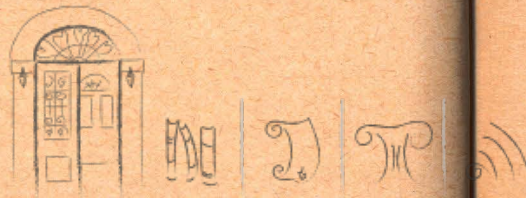
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ΘΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

15

15

ΝΤΙΝΟΥ ΚΟΝΟΜΟΥ

**Ο ΗΛΙΑΣ ΖΕΡΒΟΣ ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΚΑΙ Η ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΤΑΝΗΣΟΥ**

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΘΗΝΑΙ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ 1964

Ἐκατὸ χρόνια ἔκλεισαν στὶς 21 Μαΐου 1964 ἀπ' τὴν ἔνωση τῆς Ἑπτανήσου μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα. Ἐπίσης ἐφέτος συμπύπτουν τὰ ἑκατὸν πενήντα χρόνια ἀπὸ τὴν γέννηση κ' ἑβδομηῆντα ἀπὸ τὸν θάνατο ἑνὸς ἀπὸ τοὺς κυριωτέρους ἐκπροσώπους τοῦ ἐνωτικοῦ ἀγῶνα τῆς Ἑπτανήσου, τοῦ Ἡλία Ζερβοῦ Ἰακωβάτου (1814-1894). Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἡλία Ζερβοῦ Ἰακωβάτου ἔχουν ἄμεσο σύνδεσμο μὲ τὴν ἀνένδοτη πάλη τοῦ Ἑπτανησιακοῦ λαοῦ γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς ἐθνικῆς του ἐλευθερίας.

Ὁ Κεφαλονίτης Ἡλίας Ζερβὸς εἶναι μιὰ πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ μορφή ἀπὸ τὶς σημαντικώτερες τοῦ νεώτερου ἑλληνισμοῦ. Ἡ πολὺπλευρὴ πατριωτικὴ δράση του κ' οἱ ἀμέτρητες θυσίες ποὺ ὑπέστη στὸν σκληρὸ ἀγῶνα κατὰ τῆς Ἀγγλικῆς Προστασίας τὸν τοποθετοῦν στὴν χορεία τῶν ἐθνικῶν ἡρώων καὶ μαρτύρων. Ἰδρυτὴς τοῦ Ριζοσπαστικοῦ κόμματος κ' ἐκδότης τοῦ περιφημοῦ «Φιλελευθέρου», προσφέρει ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες στὸν ἐνωτικὸ ἀγῶνα τῆς Ἑπτανήσου. Ἡ ἀγωνιστικὴ του συμβολὴ ὡς κυρίου προσώπου στὰ δραματικὰ γεγονότα τῆς Ἀγγλοκρατομένης Ἑπτανήσου σφραγίζεται μὲ τὸν φωτοστέφανο τοῦ μαρτυρίου καὶ τῆς αὐτοθυσίας. Ἡ εἰκοσάχρονη πάλη του μὲ τὴν Ἀγγλικὴ Προστασία κ' ὁ ἀλύγιστος ἐθνικὸς χαρακτήρας τοῦ Ἡλία Ζερβοῦ θὰ μείνουν αἰῶνιοι μάρτυρες τῆς ἀκατάβλητης καὶ ξεχωριστῆς προσωπικότητάς του. Ὁ Ἡλίας Ζερβὸς δὲν ἀνήκει μόνον στὴν Ἑπτανήσο. Εἶναι μιὰ μορφή μὲ πανελλήνια προβολή. Πολυγραφώτατος εἶναι γνωστὸς ἐπίσης ὄχι μόνον ὡς δημοσιογράφος, βουλευτὴς καὶ συγγραφέας ἀξιολόγων μελετῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς λογοτέχνης.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἡλίαν Ζερβὸ ὑπῆρχαν βέβαια κ' ἄλλοι ἐξαίρετοι πολιτικοὶ ἄνδρες στὴν Ἀγγλοκρατούμενη Ἑπτανήσο, ποὺ ἀγωνίστηκαν μὲ πίστη καὶ πρόσφεραν ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες στὴν ἐθνικὴ ἀποκατάσταση τῶν Ἰονίων. Ὁ συμπολίτης τοῦ Ζερβοῦ Γεράσιμος Λιβαδάς ἦταν, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ ἄνισου ἀγῶνα

τῶν Ἑπτανήσιων, τὸ κέντρο κάθε πατριωτικῆς κινήσεως. Κι' αὐτός, ὅπως ὁ Ζερβός καὶ τόσοι ἄλλοι Ἑπτανήσιοι, γνώρισε τὰ ξερονήσια κι' ἀγωνίστηκε σκληρὰ γιὰ τὴν ἔνωση. Ἄς θυμηθοῦμε ἀκόμα τοὺς ἄλλους ἀκατάβλητους ριζοσπάστες βουλευτές, ποὺ ἀγωνίστηκαν καὶ θυσιάστηκαν στὸν βωμὸ τῆς ἐθνικῆς αὐτοδιαθέσεως τῶν Ἴονιων Νήσων. Εἶναι πασίγνωστα, μεταξὺ ἄλλων, τὰ ὀνόματα τοῦ Ἰωσήφ Μομφερράτου, τοῦ Γεωργίου Τυπάλδου Ἰακωβάτου, τοῦ Σταματέλου Πυλαρινοῦ, τοῦ Ἰωάννη Τυπάλδου Δοτοράτου Καπελέτου, τῶν Φραγκίσκου καὶ Ναθαναὴλ ἀδελφῶν Δομενεγίνη — (ὁ Ναθαναὴλ ἔδωσε ἀκόμα καὶ τὴν ζωὴ του στὴν Ἑλλάδα πολεμώντας στὰ ἠπειρωτικὰ βουνὰ τὸ 1854)—τοῦ Χριστόδουλου Ποφάντη, τοῦ Τηλέμαχου Παῖζη, τοῦ Δημήτριου Καλλίνικου, τοῦ Ἰωάννη Λισγαρά. Ἐπίσης εἶναι γνωστοὶ καὶ οἱ κορυφαῖοι τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ κόμματος, ὅπως ὁ Ἀνδρέας Μουστοξύδης, ὁ Σωκράτης Κουρῆς, ὁ Ἰωάννης Πετριτσόπουλος, ὁ Στέφανος Παδοβᾶς, ὁ Κανδιάνος Ρώμας, ὁ Ἀντώνιος Γαῖτας, ὁ Ναπολέον Ζαμπέλιος, ὁ Ἰωάννης Μαρίνος καὶ ἄλλοι, ποὺ πρόσφεραν ἀληθινὲς ἐθνικὲς ὑπηρεσίες στὸν ἑπτανήσιακὸ ἀγῶνα.

Ἡ ἐργασία τούτη παρουσιάζει τὸν Ἠλία Ζερβὸ Ἰακωβάτο πλαισιωμένον ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα γεγονότα τῆς πενήνταχροῆς Ἀγγλικῆς Προστασίας τῶν Ἴονιων Νήσων καὶ ἰδιαίτερα τῆς Κεφαλονιάς, ὅπου ἐκδηλώθηκε ἡ προδρομικὴ πατριωτικὴ δράση του.

Ὁ Ἠλίας Ζερβός Ἰακωβάτος, τοῦ Ἀναστασίου καὶ τῆς Ἀσημίνας Παυλάτου Ζερβοῦ Λιναρδάτου ἢ Τερλιντάνη, γεννήθηκε στὰ Γριζᾶτα τῆς Σάμης τὴν 27 Ὀκτωβρίου 1814. Ὁ προπάππος του Ἰάκωβος, διακεκριμένος λόγιος καὶ ἀτρόμητος ἀγωνιστὴς στοὺς πολέμους τῶν Ἑνετῶν ἐναντίον τῶν Ὀθωμανῶν, ἄφησε τὴν κώμη τῶν Ζερβῶν ἢ Ζερβάδων, ὅπου ἔμεναν οἱ πρόγονοί του Ζερβοὶ Ζεπαῖοι, κ' ἐγκαταστάθηκε στὰ Γριζᾶτα. Οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰακώβου, μαζί με τ' ὄνομα Ζερβός, παίρνουν ἔκτοτε κ' ἐκεῖνο τῆς πατρίδος Ἰακωβάτος, γιὰ νὰ ξεχωρίζουν ἀπὸ ἄλλους κλάδους καὶ ὑποδιαίρέσεις τῆς ἴδιας τοπικῆς οἰκογενείας. Ἡ ἀρχικὴ ρίζα τῶν Ζερβῶν κρατοῦσε ἀπὸ τὸ Βυζάντιο. Ἀναφέρεται ὅτι ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἄλωση τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀπὸ τοὺς Τούρκους (1453) ἔρχονται στὴν Κρήτη τρεῖς ἀδελφοὶ Ζερβοὶ κι' ἀπὸ ἐκεῖ φεύγουν ὁ πρῶτος γιὰ τὸ Σοῦλι, ὅπου γίνεται ἀρχηγὸς τῆς γνωστῆς πολεμικῆς οἰκογενείας τῶν Ζέρβα, ὁ δεύτερος γιὰ τὴν Λευκίμμη τῆς Κερκύρας, κι' ὁ τρίτος, ὀνόματι Ἀναστάσιος, γιὰ τὴν Σάμη τῆς Κεφαλληνίας, ὅπου ἀκόμα σῶζονται ἀπόγονοί του.

Ὁ Ἀναστάσιος καὶ ἡ Ἀσημίνα Ζερβοῦ ἀπόχτησαν ἕξι παιδιὰ, δυὸ κορίτσια καὶ τέσσερα ἀγόρια: τὴν Αἰκατερίνη καὶ Ἀδαμαντούλα, τὸν Σπύρο, Ἠλία, Χαραλάμπη καὶ Δημήτρη. Ὁ Ἠλίας ἦταν ὁ τριτότοκος. Τὸ ζεῦγος εἶχε ἀρκετοὺς πόρους — κυρίως κτηματικὴ περιουσία — κ' ἔχαιρε ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ ἀπ' ὅλους γιὰ τὴν ἐντιμότητα καὶ τὸ ἦθος του. Ἄν καὶ μετ' ἐπιωρισμένη μὀρφωση, ἐξ αἰτίας τῶν τοπικῶν συνθηκῶν τῆς ἐποχῆς, ἐν τούτοις ὁ Ἀναστάσιος καὶ ἡ Ἀσημίνα ἀφιερῶθηκαν ὀλόψυχα στὴν ἀγωγή καὶ μὀρφωση τῶν παιδιῶν τους. Ἡ ἐκπαίδευση ὅμως καὶ στὴν Ἑπτάνησο ἀκόμη ἐκεῖνα τὰ χρόνια εἴταν ἡμιτελὴ καὶ σχεδὸν ἀνύπαρκτη. Ἀντὶ δημοσίων σχολείων ὑπῆρχον ὀρισμένα ἰδιωτικὰ μετ' δασκάλους ἱερεῖς συ-

ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Τὰ Κεφαλληνιακὰ ἢ Ἀναφορὰ συνταχθεῖσα διὰ τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων τῆς Ἰονίου Ἐπικρατείας ὑπὸ Ἡλίας Ζερβοῦ Ἰακωβάτου, ἐξορίστου εἰς Κύθηρα. Ἐν Κεφαλληνίᾳ 1850.

[Ἡλίας Ζερβοῦ Ἰακωβάτου]. Αἱ ἐξ Ἀντικυθήρων δύο ἐπιστολαί, Κεφαλληνία 1853.

Λόγος ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς ἸΒ' Βουλῆς τῆς Ἐπτανήσου Δρος Ἡλίας Ζερβοῦ Ἰακωβάτου, κατὰ τὴν Συνεδρίασιν τῆς 12ης Μαρτίου 1862 κλπ., Κερκύρα 1862.

Ἡλίας Ζερβοῦ Ἰακωβάτου, Ὑπόμνημα πρὸς τὴν Σεβ. τῆς Ἑλλάδος κυβέρνησιν. Ἐν Κεφαλληνίᾳ 1866.

Ἡ ἀρνησιδικία ἐπὶ τοῦ ὑπομνήματος μου καὶ ἡ μετ' αὐτὸ ἰδιαιτέρα καὶ ἐπίσημος ἀλληλογραφία μου μετὰ συντόμων παρατηρήσεων. Ὑπὸ Ἡλίας Ζερβοῦ Ἰακωβάτου, ἐν Κεφαλληνίᾳ, 1868.

Ἡλίας Ζερβοῦ Ἰακωβάτου, Ἡ Δεκακαλιπία καὶ ὁ ἥρωσ αὐτῆς. Σελις ἱστορικὴ τῆς πρώην Ἐπτανησιακῆς πολιτείας. Ἐν Κεφαλληνίᾳ 1872.

Ἡλίας Ζερβοῦ Ἰακωβάτου, Αἱ δύο πρωτεύουσαι τῆς Ἀνατολῆς κατὰ τὸ 1858 καὶ 1860 καὶ ἡ διπλωματία μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐν Κεφαλληνίᾳ 1873.

[Ἡλίας Ζερβοῦ Ἰακωβάτου], Ἐπιστολὴ πρὸς Ἀγασίλαον βιογραφικὴ, ἐν Κεφαλληνίᾳ 1877.

Λόγος ἐπικήδειος ἐκφωνηθεὶς ἐπὶ τὸν νεκρὸν τοῦ Ἰωσήφ Μομφερράτου ἐν τῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου τῶν Σισίων ὑπὸ Ἡλίας Ζερβοῦ Ἰακωβάτου κατὰ τὴν 8 Ἀπριλίου 1888. Ἐν Κεφαλληνίᾳ 1888.

Ἀπομνημονεύματα πρὸς καταρτισμὸν τῆς περὶ ἀπελευθέρωσης τῆς Ἐπτανήσου ἱστορίας ὑπὸ Κωνσταντίνου Λομβάρδου, ἐν Ζακύνθῳ 1871.

Γεωργίου Βερυκίου, Ἀπομνημονεύματα περὶ τῆς πρώην Ἰονίου Πολιτείας, κυρίως δὲ περὶ τοῦ ἐν ταύτῃ ἐπικρατήσαντος ριζοσπαστικοῦ φρονήματος, Κεφαλληνία 1871.

«Ἱστορία τοῦ Ἰονίου Κράτους ἀπὸ συστάσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς ἑνώσεως (ἔτη 1815-1864)» ὑπὸ Παναγιώτου Χιώτου, τόμος Α', ἐν Ζακύνθῳ 1874. (4ος τόμος σειρᾶς). Τοῦ ἴδιου, Ἱστορία τοῦ Ἰονίου Κράτους ἀπὸ συστάσεως αὐτοῦ μέχρι τῆς ἑνώσεως (ἔτη 1815-1864), τόμος Β', (5ος τόμος σειρᾶς) περιέχων τὰ ἀπὸ τῆς ἀρμοστείας Ἀδαμ 1824 ἕως ἑνώσεως 1864. Ἐν Ζακύνθῳ 1877.

Ἀπομνημονεύματα ἐπὶ τῆς συγχρόνου ἱστορίας ἢ ἱστορικὸν ἐπεισόδιον ἐπὶ τῶν ἐνεργειῶν δρασάντων τινῶν προσώπων πρὸς ἐπίτευξιν τῆς Μεγάλης ἰδέας ὑπὸ Σπυρίδωνος Γ. Μαλάκη, Κεφαλλῆνος, συγγραφέντα κατὰ τὰ ἔτη 1889-1892, Ἐν Ἀθήναις 1895.

Ἡλίας Ζερβὸς Ἰακωβάτος, τελευτήσας ἐν Κεφαλληνίᾳ τῆ 14 Νοεμβρίου 1894, ἐξεδόθη κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦ 1895.

Ἡλίας Τσιτσιέλη, Κεφαλληνιακὰ Σύμμικτα, τόμος πρῶτος. Ἐν Ἀθήναις 1904.

Σ. Θ. Λάσκαρι, Ὁ Χαρίλαος Τρικούπης καὶ ἡ Ἐνωσις τῆς Ἐπτανήσου, ἐν Ἀθήναις 1930.

Φάνη Μιχαλοπούλου, Ὁ Ἡλίας Ζερβὸς Ἰακωβάτος, ἡ ἐλευθεροτυπία στὴν Ἐπτανήσο κι' οἱ πρώτες ἐφημερίδες τῆς, περιοδ. «Μπουκέτο» (1932) ἀρ. φύλλ. 424 κ.ἑ. Τοῦ ἴδιου, Ἡλίας Ζερβὸς Ἰακωβάτος ὡς λογοτέχνης καὶ ποιητής, ἐφημ. «Καθημερινή», Ἀθήναι 22-5-1939.

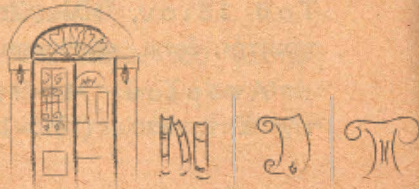
ΙΑΚΩΒΟΣ ΖΕΡΒΟΣ Μ. Ἰδρωμένου, Πολιτικὴ Ἱστορία τῆς Ἐπτανήσου (1815-1864), ἔκδοσις Β', Κέρκυρα 1935.
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΛΕΞΟΥΡΙΟΥ

Πέτρου Γ. Γιοχάλα, Ἡλίας Ζερβός Ἰακωβάτος
καὶ ὁ Ἐνωτικὸς ἀγὼν τῆς Ἐπτανήσου, Κέρκυρα 1953.

Πρακτικὰ Ἰονίου Βουλῆς.

Ἐκτὸς ἀπὸ γνωστὰ καὶ δημοσιευμένα κείμενα τοῦ Ζερβοῦ,
στὰ ὁποῖα γίνεται καὶ ἡ σχετικὴ παραπομπή, καταχωρίζον-
ται σ' αὐτὴ τῇ μελέτῃ καὶ ἀγνωστα ἀποσπάσματα κειμένων
τοῦ ἴδιου, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ διάφορες πηγές, πὺν
παραθέτω σ' εὐρύτερη ἐργασία μου γιὰ τὸν Ἐνωτικὸ ἀγῶνα
τῆς Ἐπτανήσου.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΔΟΣΙΝ ὨΦΕΛΙΜΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1899 — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ — ΝΕΑ ΣΕΙΡΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

- 1.—**Σύντομος Ἱστορία τῆς Κύπρου** ὑπὸ Κ. ΑΜΑΝΤΟΥ, Ἀκαδημαϊκοῦ.—
Α' ἔκδ. 1956. (Σελίδες 192)
- 2.—**Ἡ Ἀτομικὴ Ἐνέργεια μὲ ἀπλᾶ λόγια** ὑπὸ Δ. ΧΟΝΔΡΟΥ, Καθηγη-
τοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.—Α' ἔκδ. 1956. (Σελίδες 108)
- 3.—**Ρήγας Βελεστινλῆς (1757-1798)** ὑπὸ Λ. ΒΡΑΝΟΥΣΗ, Διευθυντοῦ τοῦ
Μεσαιωνικοῦ Ἀρχείου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.—Α' ἔκδ. 1957 (*Α' Κρατικὸν
Βραβεῖον Βιογραφίας — 1958*), Β' ἔκδ. ἐπισημημένη 1963. (Σελίδες 176)
- 4.—**Ἄδαμ. Κοραΐ: Ἐπιστολαὶ πρὸς Πρωτοψάλτην** — Εἰσαγωγή, ση-
μειώσεις καὶ ἐπιμέλεια Λ. ΒΡΑΝΟΥΣΗ.—Α' ἔκδ. 1959. (Σελίδες 112)
- 5.—**Λόγοι Ἐκατονταέτηροι** ὑπὸ ΣΩΚΡ. ΚΟΥΓΕΑ, Ἀκαδημαϊκοῦ.—Α' ἔκδ.
1959. (Σελίδες 132)
- 6.—**Φυσιογραφία τῆς Ἑλλάδος** ὑπὸ Σ. ΠΑΠΑΔΑΚΗ.—Α' ἔκδ. 1959.
(Σελίδες 120)
- 7.—**Γεώργιος Τερτσέτης: Ἀνέκδοτα Κείμενα** — Εἰσαγωγή ἐπιμέλεια
ΝΤΙΝΟΥ ΚΟΝΟΜΟΥ.—Α' ἔκδ. 1959. (Σελίδες 144)
- 8.—**Λουλούδια καὶ Δένδρα** (Μυθολογία, ἱστορία, λαογραφία) ὑπὸ ΕΜΜ.
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ, Ἀκαδημαϊκοῦ.—Α' ἔκδ. 1960. (Σελίδες 80)
- 9.—**Γεώργιος Δροσίνης** — Εἰσαγωγή καὶ ἐπιλογή κειμένων ὑπὸ Φ. Π.
ΛΟΓΟΘΕΤΗ.—Α' ἔκδ. 1960. (Σελίδες 232)
- 10.—**Ἰγνάτιος Μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας (1766-1828)** ὑπὸ ΕΜΜ.
ΠΡΩΤΟΥΨΑΛΤΗ, Διευθυντοῦ τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους. — Α'
ἔκδ. 1961. (Σελίδες 176)
- 11.—**Πρόσωπα καὶ Θέματα** ὑπὸ Δ. ΜΑΡΓΑΡΗ, τ. Διευθυντοῦ τῆς Ἐθνικῆς
Βιβλιοθήκης.—Α' ἔκδ. 1962. (Σελίδες 200)
- 12.—**Ἐρμάννου Λούντζη: Ἀνέκδοτα Κείμενα** — Εἰσαγωγή καὶ σχόλια
ΝΤΙΝΟΥ ΚΟΝΟΜΟΥ.—Α' ἔκδ. 1962. (Σελίδες 144)
- 13.—**Ἴων Δραγούμης: Ἐκλογή, Πρόλογος, εἰσαγωγικὰ σημειώματα, σχόλια**
ΚΛΕΩΝΟΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ. (Σελίδες 244)
- 14.—**Ὁ Ἥλιος καὶ οἱ Πλανῆται**: ὑπὸ ΔΗΜ. Δ. ΚΩΤΣΑΚΗ, Ὑφηγητοῦ
Πανεπιστημίου καὶ Πολυτεχνεῖου Ἀθηνῶν. (Σελίδες 162)
- 15.—**Ὁ Ἡλίας Ζερβός Ἰακωβάτος καὶ ἡ ἔνωση τῆς Ἐπτανήσου:**
ὑπὸ ΝΤΙΝΟΥ ΚΟΝΟΜΟΥ. (Σελίδες 142)

ΙΑΚΩΒΑΤΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΔΗΖΟΥΡΙΟΥ

